

Granskningsutlåtande 1

**Detaljplan för del av Hanö 1:76, Hanö,
Sölvesborgs kommun**

Hur remisserna har bedrivits

Ärendet handläggs med standardförfarande enligt plan- och bygglagen 2010:900.

Samrådet har enligt byggnadsnämndens beslut 2018-12-12 § 100 genomförts under tiden 2019-01-14 till 2019-02-04. 11 yttranden inkom, vilka sammanställdes i en samrådsredogörelse daterad 2019-10-28.

Granskning har enligt byggnadsnämndens beslut 2019-11-07 § 104 genomförts under tiden 2019-11-18 till 2019-12-09. Myndigheter och förvaltningar samt berörda sakägare enligt fastighetsförteckningen har beretts tillfälle att yttra sig genom att planhandlingar har översänts till dem. Planförslaget har varit tillgängligt på Stadshuset och på kommunens hemsida under granskningstiden.

Sammanlagt 20 skriftliga yttranden har kommit in under samrådstiden, varav 17 med synpunkter eller invändningar mot planförslaget.

Inkomna yttranden under samrådstiden

Utan erinran

Havs- och vattenmyndigheten	2019-11-19
Trafikverket	2019-11-29
Sjöfartsverket	2019-12-06

Med erinran eller andra synpunkter

Regionala och statliga instanser

PostNord Sverige AB	2019-11-25
E.ON Energidistribution AB	2019-11-27
Länsstyrelsen	2019-11-29, 2019-12-09
Lantmäteriet	2019-12-09

Kommunala nämnder och bolag

Räddningstjänsten Västra Blekinge	2019-11-15
Miljöförbundet Blekinge Väst	2019-12-03
Sölvesborg Energi och Vatten AB	2019-12-03

Intresseorganisationer, föreningar och övriga

Västblekinges Ornitologiska förening	2019-12-08
Naturskyddsföreningen i Sölvesborg	2019-12-09
Hanö Hamn- och byalag	2019-12-09, 2019-01-09

Sakägare, bostadsrättshavare m.fl (redovisas endast med initialer)

M.M	2019-12-06
K.L och T.N	2019-12-08

A-M.A	2019-12-09, 2019-12-10
K.H och H.H	2019-12-09
K.N	2019-12-09
M.F	2019-12-10
L.W	2019-12-10

Instanser utan erinran

Havs- och vattenmyndigheten

Havs- och vattenmyndigheten har tagit del av samrådsunderlaget i rubricerat ärende. Myndigheten avstår från att lämna synpunkter på underlaget. Det innebär inte att myndigheten tagit ställning i sakfrågan eller till handlingarna i ärendet.

Trafikverket

Trafikverket har inget att erinra.

Sjöfartsverket

Sjöfartsverket har inga synpunkter i detta skede.

Yttranden från regionala och statliga instanser

PostNord Sverige AB

Postnord har i uppdrag att tillhandahålla den samhällsomfattande posttjänst vilket bland annat innebär att det är Postnord som ska godkänna placeringen och standarden på postmottagningsfunktionen. I denna roll representerar Postnord samtliga postoperatörer som är verksamma i det aktuella området.

Post ska kunna delas ut miljövänligt, kostnadseffektivt och med hänsyn till arbetsmiljön för chaufförer och brevbärare. För att det ska kunna genomföras i praktiken behöver utdelningen standardiseras.

Vid nybyggnation av villor och radhus placeras postlådan i lådsamling vid infarten till området. I flerfamiljshus ska man ta emot post i en fastighetsbox på entréplan.

Kontakta PostNord i god tid på utdelningsforbattringar@postnord.com för dialog gällande godkännande av postmottagning i samband med nybyggnation.

En placering som inte är godkänns leder till att posten inte börjar delas ut till adressen.

Kommentar

Idag lämnas posten som ska vidare till Hanö till hamnkaptenen på färjan

som trafikerar sträckan Nogersund-Hanö, som i sin tur levererar posten till de boendes postlådor som är placerade i Hanös hamn. Postutdelningen bör även fortsättningsvis ske på samma sätt. Om behov skulle finnas får de nya boenden därmed placera sin postlåda i hamnen på Hanö.

E.ON Energidistribution AB

E.ON noterar att ett E-område är utlagt i plankartan för den nya transformatorstationen, för vilket plankartans bestämmelse endast anger "Teknisk anläggning" vid beteckningen "E". E.ON yrkar på att E-området för vår transformatorstation preciseras (enligt riktlinjerna i Boverkets allmänna råd om planbestämmelser) och får beteckningen "Transformatorstation". E.ON yrkar även på att det i planbestämmelserna anges "Minst 5 meter avstånd mellan transformatorstation och brännbar byggnad eller upplag".

Kommentar

Plankartan har uppdaterats med en precisering med beteckningen E₁ - Transformatorstation. Att det ska vara minst 5 meters avstånd mellan transformatorstation och brännbar byggnad/upplag skrivs till i planbeskrivningen.

Länsstyrelsen

Syftet med detaljplanen är att pröva möjligheten att uppföra bostäder/fritidshus samt att pröva omfattning och utformning av bebyggelsen. Planen syftar också att möjliggöra för dagvattenhantering inom allmänna ytor i området.

Sölvesborgs kommun har upprättat en undersökning för att bedöma om planens genomförande kan antas medföra betydande miljöpåverkan och om en strategisk miljöbedömning ska göras. Kommunens ställningstagande är att ett genomförande av detaljplanen inte kan antas medföra betydande miljöpåverkan och att en miljökonsekvensbeskrivning enligt 4 kap. 34 § PBL och 6 kap. 11 § miljöbalken, MB, inte behöver upprättas. Länsstyrelsen instämmer i kommunens bedömning.

Länsstyrelsens samlade bedömning

Länsstyrelsen redovisar sina synpunkter nedan som bör beaktas i det fortsatta planarbetet.

Synpunkter på sådan som kan aktualisera prövning

Förslaget bedöms inte aktualisera några frågor som kan föranleda prövning enligt 11 kap. 10 § PBL vad gäller riksintressen, mellankommunala frågor, hälsa och säkerhet, miljökvalitetsnormer, strandskydd, eller risken för

olyckor, översvämning eller erosion. Inte heller anses förslaget stå i strid med översiktsplanen eller medföra betydande miljöpåverkan.

Motiv för bedömning

Prövningsgrunder enligt PBL 11 kap. 10 §

Länsstyrelsen lämnade 2019-01-29 samrådsyttrande och framförde att frågor avseende naturvärden, miljö kvalitetsnormer samt geoteknik, dagvatten och VA behöver redovisas för att bedöma om planen medför betydande miljöpåverkan. Kommunen har beaktat de synpunkter som länsstyrelsen lämnat tidigare.

MKN

Planhandlingarna har kompletterats med text avseende MKN och dagvattenutredningen konstaterar att MKN vatten inte kommer påverkas negativt utan vara oförändrad. Länsstyrelsen har inga ytterligare synpunkter.

Råd enligt 2 kap. PBL

Naturmiljö

Naturvärdesinventeringen konstaterar att större delen av populationen av rödlistad revig blodrot finns inom planområdet. Planförslaget har anpassats väl efter naturvärdesinventeringens resultat. Planområdet har nu justerats och anger nu en större yta natur för att bevara arten. Hur naturmarken i öst och sydöst ska skötas är en viktig fråga, som måste lösas. Ett alternativ som nämns i planförslaget är att remsan införlivas i naturreservatet, och därmed hävdas genom hjortbete även i fortsättningen. Länsstyrelsen är positiv till en sådan lösning. Under förutsättningar att området sköts så att artens habitat inte växer igen har länsstyrelsen inga synpunkter.

En annan viktig fråga är avledningen av ytvatten, som är tänkt att ske genom svackdiken. Om diken dras parallellt med den nuvarande naturreservatsgränsen är det risk att naturområdet väster därom torkar ut, vilket kan skada förekomsten av revig blodrot. En säkrare lösning, som borde övervägas, är att istället dra svackdiken längre västerut, längs med de blivande tomtgränserna.

Vatten

Dagvatten

Dagvattenutredningen innehåller två olika förslag på utformning. Kommunen har inte tagit ställning till vilket alternativ som de bedömer vara lämpligast.

Då det inte finns någon biltrafik eller annan verksamhet som kan nämnvärt förorena dagvattnet bedömer länsstyrelsen att risken för påverkan på grundvattnet eller recipienten är liten. Om dagvattnet fördröjs i dammar kan partiklar sedimentera och näringsämnen bindas i växtlighet innan det

kommer till Hanöbukten. Anläggande av dagvattendamm med infiltration kan även motverka att grundvattenbildningen påverkas negativt. För att ytterligare minska risken för negativ påverkan kan det vara lämpligt att fördröjning och infiltration även sker för det dagvatten som avleds söderut, oavsett vilket alternativ som väljs.

Grundvatten och dricksvattenförsörjning

Då en överföringsledning av spillvatten och en vattenledning ska byggas från fastlandet till Hanö så minskar det påfrestningen på öns grundvattenmagasin. Både genom att det inte längre kommer att tas ut något dricksvatten men också att det inte heller i fortsättningen kommer att släppas ut något renat avloppsvatten i området. Det kommer att bidra till miljö kvalitetsnormerna för grundvattenförekomsten bevaras. Dessa har idag god statur och får inte försämrats.

En del av den tänkta planen ligger inom det inringade området för skydd av vattentäkter och i framtiden kan detta område bli ett vattenskyddsområde. Därav är det bra att det i planförslaget har reglerats till att bara vara 15 % hårdgjord mark, max 100 kvm byggnadsarea per tomt, så att en stor del av infiltrationsmöjligheter bibehålls. Även om denna vattentäkt i första hand inte kommer att brukas för Hanös dricksvattenförsörjning vill länsstyrelsen framhäva betydelsen av att ha kvar reservvattentäkter för framtiden. Det är väldigt viktigt att dessutom skydda de grundvattenförekomster som idag har bra kvalitativ och kvantitativ status.

Länsstyrelsen ser väldigt positivt på en dagvattenutredning som ger en stor fördröjning av vatten i systemet vilket bidrar till grundvattenbildning.

Länsstyrelsen gör bedömningen att den största risken att förorena grundvattnet är vid anläggningsarbetet. Därav är det önskvärt att lämpliga försiktighetsåtgärder vidtas såsom att saneringsutrustning finns tillgänglig, att uppställning och tankning av maskiner görs på lämplig plats.

Geoteknik

Länsstyrelsen ser positivt på att en översiktlig geoteknisk undersökning har genomförts och redovisas i planförslaget.

Kompletterande yttrande från Länsstyrelsen

Naturmiljö

Länsstyrelsen betonade i yttrandet den 2019-11-29 det viktiga med att hydrologin inom planområdets naturmark inte fick skadas, eftersom det då skulle kunna hota naturmarkens stora naturvärden, bland annat den rika förekomsten av revig blodrot. Länsstyrelsen har efter det att yttrandet lämnades till kommunen tittat närmare på främst riskerna med den planlagda dagvattenhanteringen.

Förutom de svackdiken som länsstyrelsen tidigare har kommenterat, planeras ”dagvattenfördröjning” i naturmarkens södra och västra delar.

Inom den södra delen växer rikligt med revig blodrot. Därför bör inga åtgärder som påverkar hydrologin ske inom denna del. Som en följd av detta bör de tre södra tomterna utgå från planförslaget. Därmed skulle i stort sett hela förekomsten av arten inom området kunna bevaras. Det skulle även innebära att naturområdet blir mer sammanhängande samt att inga hydrologiska ingrepp behöver göras som hotar den reviga blodroten. Utformningen av det planerade fördröjningsmagasinet i väster bör ske med stor försiktighet, och innan så sker bör en kompletterande naturvärdesbedömning göras av den aktuella platsen.

Naturvärdesinventeringen utfördes 2019-07-01 och tyvärr efter den geotekniska undersökningen och rönningen av framtida vägar. Inventeringen var främst fokuserad på kärlväxtfloran, och förekomsten av revig blodrot. Det kan inte uteslutas att det finns betydande naturvärden även inom övriga delar av planområdet där 14 nya tomter föreslås. Därför bör största möjliga naturhänsyn tas i den fortsatta planeringen, främst genom att mer naturlig vegetation (buskar, träd) sparas, till gagn för bland annat fågellivet.

Kommentar

Hur naturmarken ska skötas regleras inte genom aktuell detaljplan, avtal kan slutas med markägare kring skötsel alternativt uppköp av mark för att säkerställa råddighet.

Svackdiken som ska skydda befintliga fastigheter mot skyfall är flyttade från planområdesgräns till de nya fastigheternas gränser mot öster och söder så att de inte ska påverka den naturliga miljön för revig blodrot.

Den uppdaterade dagvattenhanteringen är fokuserad på att de enskilda fastigheterna ska ta en större del av dagvattnet på egen fastighet genom LOD-lösningar. Fördröjning och infiltration sker även genom diken på gatunätet.

Störst risk för förorening av grundvatten samt påverkan på skyddade arter är vid anläggningsarbetet. Planbeskrivningen uppmärksammar denna fråga och beskriver att det bör tas fram en avfallshanteringsplan i bygglovsskedet innan byggnationen sätter igång så att det finns en riskbedömning och en plan för hur avfallshanteringen ska gå till rent praktiskt för att skydda grundvatten, natur och revig blodrot på bästa sätt.

Plankartan har uppdaterats med en egenskapsgräns för att begränsa dagvattenhanteringsåtgärderna till den västra delen av den allmänna naturmarken för att inte påverka hydrologin i östra och södra delarna.

Tre fastigheter har tagits bort i söder medan tre fastigheter lagts till i väster för att skydda revig blodrot. På det sättet sparas även mer naturlig vegetation till gagn för fågellivet.

Lantmäteriet

Genomförandebeskrivning

För att säkerställa utfartsmöjlighet synes det lämpligt med en utökning av planområdet innefattande de gator som inte ingår i befintlig gemensamhetsanläggning (Grönåsavägen mfl).

De ekonomiska konsekvenser som fastighetsbildnings-, anläggnings-, samt ledningsrättsåtgärderna innebär måste förtydligas. Vid upplåtelse av mark för servitut eller gemensamhetsanläggning regleras ersättning för markupplåtelsen enligt respektive lagstiftning om någon överenskommelse inte finns. Detsamma gäller för ledningsrätt. Ett deltagande i en gemensamhetsanläggning innebär även en skyldighet att stå för en del av de kostnader som uppkommer för drift och underhåll.

Av genomförandebeskrivningen framgår inte hur genomförandet är tänkt för utlagt E-område.

På sidan 30, under rubriken Ansökan om fastighetsbildning mm, nämns bekostande vid bildning av ledningsrätter. Lantmäteriet vill påpeka att det enligt huvudregeln, vid inrättandet av ny ledningsrätt, är ledningsrättshavaren som svarar för förrättningskostnaderna.

Kommentar

Planområdet utökas i norr för att inkludera hela Fårahavavägen och kommer därmed att sträcka sig fram till Fyrvägen och befintliga Hanöga:1.

De ekonomiska konsekvenserna för fastighetsbildning, ledningsrätt samt E-området förtydligas i planbeskrivningen likaså förtydligas gemensamhetsanläggningens behov av omprövning.

Planbeskrivningen uppdateras även med text angående vem som svarar för olika typer av kostnader.

Yttranden från kommunala nämnder, bolag m.fl.

Räddningstjänsten Västra Blekinge

Det åligger fastighetsägare att bekosta alla anläggningar och ledningsdragningar, enligt plan, vilket gör att brandposter även bör åligga fastighetsägaren att uppföra inom kvartersmark.

Räddningstjänsten anser att vattenbrandposter bör uppföras alternativt likvärdigt system.

Kommentar

Synpunkterna skrivs in i planbeskrivningen.

Miljöförbundet Blekinge Väst

Miljöförbundet har granskat handlingarna och vill med anledning av detta framför följande:

Detaljplanen är utformad så att hänsyn tagits, på ett bra sätt, till de höga naturvärdena i området. Det finns även ett gediget arbetsmaterial som grund för dessa avvägningar. Vad gäller miljöförbundets tidigare synpunkter kring avfallshantering i samband med att detaljplanen ska realiseras så kvarstår en del praktiska aspekter att lösa. Detaljplanen skulle kunna underlätta detta genom att t.ex. indela området i olika byggetapper, så att obbyggda tomter kan nyttjas för mellanlagring av byggavfall och massor (kan inte göras på naturmark med skyddsvärd vegetation), eller att en specifik tomt utses för ändamålet. Ett genomförande av detaljplanen är i nuläget troligen beroende av att man anmäler och får en sådan plats godkänd utanför planområdet. Detta avfall måste sen hämtas och tas till godkänd mottagningsplats på fastlandet.

Information

Miljöförbundet vill passa på att informera om följande. För verksamheten där avfallet uppkommer gäller att: Transporterar du mer än 100 kg eller 100 liter farligt avfall per år ska du ansöka om tillstånd. Du ska också söka om tillstånd om du ska transportera avfall som inte är farligt men överstiger 10 ton eller 50 kubikmeter per år. Avfallet ska ha uppkommit i en yrkesmässig verksamhet. Transporterar du mindre än 100 liter farligt avfall per år räcker det att anmäla det. Du behöver också anmäla om, du samlar in farligt avfall eller om du är handlare eller mäklare av avfall. VMAB har uppdrag och tillstånd för hämtning av hushållsavfall på Hanö, inte denna typ av avfall.

Kommentar

Hur byggavfall ska hanteras regleras inte i detaljplanen, men kan däremot hanteras i bygglovsskedet. Planbeskrivningen har uppdaterats med text angående avfallshantering vid byggnation och beskriver att det bör tas fram en avfallshanteringsplan i bygglovsskedet innan byggnationen sätter igång så att det finns en riskbedömning och en plan för hur avfallshanteringen ska gå till rent praktiskt för att skydda grundvatten, natur och revig blodrot på bästa sätt.

Kommunen noterar övrig information i Miljöförbundets yttrande.

Sölvesborg Energi och Vatten AB

Planbeskrivning punkt 5 Genomförande.

Ett exploateringsavtal kommer att upprättas mellan fastighetsägare och Sölvesborgs kommun och reglerar utbyggnad och finansiering av allmän platsmark/vattenförsörjning och avlopp/andra åtgärder i enlighet med detaljplanens bestämmelser.

Det skall även upprättas ett VA-avtal inom exploateringsområdet med Sölvesborgs energi och vatten AB som reglerar utförandet av den VA-anläggning som exploatören ska anlägga för att VA-huvudmannen ska kunna överta anläggningen och införliva den i den allmänna vatten- och avloppsanläggningen.

Enligt planbeskrivningen är *Kommunen inte huvudman för den allmänna platsmarken som på plankartan utgörs av GATA och NATUR1*. Detta medför att Exploatören skall ansöka och svara för kostnader för bildande av ledningsrätt och frigörande av fastighetstillbehör för den anlagda VA-anläggningen till förmån för VA-huvudmannen.

Det står felaktigt under tekniska åtgärder att *Sölvesborgs Energi och Vatten AV är huvudman och ansvarar för att bygga vatten- och avloppsledningarna*. Det är Exploatören som ansvarar för att bygga vatten- och avloppsledningarna.

Kommentar

Planbeskrivningen uppdateras utifrån synpunkterna.

Yttranden från intresseorganisationer, föreningar och övriga

Västblekinges Ornitologiska Förening

Hanö har i stort sett varit förskonad från några mer omfattande ingrepp. Byns omfattning har varit ungefär densamma genom åren. Ett mindre område med sex-sju hus har tillkommit längst i söder och likaså har ett område med ca tio hus tillkommit i östra/sydöstra delen. Båda dess områden har tillkommit efterhand och mycket av naturen har bevarats. Ett större område, som det nu planerade, skulle innebära ett betydligt större ingrepp och är inte gynnsamt för vare sig häckande eller på sträck rastande fåglar.

Om området kommer att bebyggas måste buskridåer inom och i kanten av området bevaras. Vidare att inget arbete påbörjas förrän häckningssäsongen för fåglarna är över (dvs ej före mitten av juli). Den geotekniska undersökningen som genomfördes under början av april 2019, skedde lovvärt innan fåglarna börjat häcka, men var i övrigt ett skräckexempel på hänsynslös framfart i naturen. Buskage och träd mejades ner, breda "gator" uppstod (se foton/Thomas Nilsson) och drabbade bl.a. beståndet av den rödlistade arten revig blodrot.

På ett par ställen i planen (sid 8 och 22) beskrivs den nuvarande dragningen av hägnet felaktigt. Hägnet påstås ha funnits (finns) i den östra delen av planområdet, med följd att området inte kunnat betas av hjortarna och därmed vuxit igen. Detta är inte korrekt. Hägnet har hela tiden funnits i den västra delen av planområdet och hjortarna har betat området, som till stor del bevarats öppet. Resonemanget om att den nya planen skulle göra att området öppnas upp är därmed missvisande och felaktigt.

Västblekinges Ornitologiska Förening anses att ett färre antal hus och en kortare byggnadstid är med gynnsam för Hanös fåglar och natur.

Kommentar

*Det går inte i detaljplan reglera när på året byggnation ska ske.
Planbeskrivningen uppdateras angående hägnets dragning.*

När en detaljplan tas fram ska kommunen bestämma vilken genomförandetid detaljplanen ska ha, alltså inom vilken tidsrymd som det är tänkt att detaljplanen ska genomföras. Genomförandetiden får inte vara kortare än 5 år och inte längre än 15 år. I berörd detaljplan är genomförandetiden satt till 5 år och kan därmed inte begränsas ytterligare. Under genomförandetiden har fastighetsägaren en garanterad rätt att bygga i enlighet med detaljplanen och den får inte ändras utan att synnerliga skäl föreligger. Efter genomförandetidens utgång fortsätter planen att gälla, men kan då ändras eller upphävas utan att fastighetsägaren har rätt till ersättning för t.ex. förlorad byggrätt. Att genomförandetiden är satt till fem år innebär därmed inte att området kommer byggas ut konstant under en period på fem år. Området kan vara helt utbyggt inom en kortare tid än så, eller så tar det längre tid, beroende på hur snabbt tomter säljs och bygglovsansökningar inkommer till kommunen och blir beviljade. De boende på Hanö saka därmed inte förvänta sig att 17 hus kommer att byggas omedelbart efter att detaljplanen vunnit laga kraft.

Naturskyddsföreningen i Sölvesborg

Vi tycker inte att det ska bebyggas på detta område då det är en yta som innehåller mycket naturvärden.

När man läst naturvärdesinventeringen blir man ledsen att det ska byggas på detta område. Om man tittas på kärlväxter så finns det ju t.ex. Revig blodrot som är skyddskallad och att det kan finnas Nattviol och Kattfot visar att det är en bra natur i området. Det är många som fåglar som häckar i området och även fåglar som sitter i buskagen och sjunger.

Att det är en betesmark förstärker naturvärdena i området, då det alltid är stor flora på dessa.

Så vi i Naturskyddsföreningen i Sölvesborg hoppas att det inte blir någon byggnation på denna platsen då den har väldigt stora naturvärden.

Kommentar

Planområdet är sedan tidigare utpekade i kommunens översiktsplan som område för ny bostadsbebyggelse. I planförslaget har även justeringar gjorts för att skydda en majoritet av de höga naturvärdena. Inför förnyad granskning har tre fastigheter tagits bort i söder medan tre fastigheter lagts till i väster för att skydda revig blodrot på det sättet sparas även mer naturlig vegetation till gagn för fågellivet.

Hanö Hamn- och byalag

Styrelsen för Hanö Hamn- och byalag vill framhålla vikten av att utbyggnad sker på ett sätt som gagnar Hanö, både på kort och lång sikt. Hanö är en unik miljö och det är viktigt att det genuina fiskesamhället och miljön på ön bevaras. Vi ser även att frågorna kring infrastruktur kan behöva förtydligas i planförslaget.

Hanö Hamn- och byalag är sakägare och skulle ha fått handlingarna för yttrande. Ett misstag skedde och handlingarna skickades till fel adress som följden att de aldrig nådde föreningen. Vi upptäckte själva via kommunens hemsida att granskningen var igång. Vid kontakt med planhandläggaren, Nina Jakobsson, meddelade hon att det under omständigheterna går bra att komma in med yttrande även efter det att tiden löpt ut den 9 dec. För att ha rätt att överklaga behöver man dock ha kommit in med yttrande senast den 9 dec.

Vi kommer med detta korta yttrande nu och ber att få utveckla våra synpunkter inom de närmaste 2 veckorna.

Kompletterande yttrande från Hanö Hamn- och byalag

Styrelsen för Hanö Hamn- och Byalag har lämnat in yttrande över kommunens förslag till detaljplanen som varit ute på granskning till den 9 december 2019. Vi fick väldigt kort tid för yttrande på grund av miss i

delgivningen, varför vi gavs möjlighet att utveckla våra synpunkter även efter det att svarstiden löpt ut.

I vårt yttrande framhöll vi vikten av att utbyggnad sker på ett sätt som gagnar Hanö. Både på kort och lång sikt, att Hanö är en unik miljö och det är viktigt att det genuina fiskesamhället och miljön på ön bevaras. Vi påtalade också att frågorna kring infrastruktur kan behöva förtydligas i planförslaget.

En utbyggnad med 17 hus är en förhållandevis stor exploatering, sett till att det idag bara finns 94 fastigheter inom Hanö läge. Utbyggnad kommer att påverka ön både under byggskedet och sedan husen väl är uppförda. Vi anser att planförslaget tyvärr inte fångat alla de aspekter och svårigheter som behöver hanteras innan ett bygge av den här omfattningen kan dra igång på ön. Några justeringar i planförslaget behöver göras innan antagande.

Vi skulle också önska att kommunen bjuder in till ett möte på Hanö där alla berörda kan ta del av planförslaget, ställa frågor och lämna synpunkter. Mötet kommer förhoppningsvis medföra att mycket av de oklarheter som finns i planförslaget klaras ut.

Här kommer våra synpunkter lite mer utvecklat:

Fiskesamhället och miljön på ön

Störningar under byggprocessen

För att exploatera enligt planförslaget och bygga husen kommer det krävas omfattande markarbeten då området är mycket stenigt och blött. Markarbeten innebär att stora maskiner behöver komma fram, vegetation och sten behöver röjas och transporteras bort, stora mängder anläggningsmassor behöver transporteras in. Därtill kommer transport och mellanlagring av byggmaterial och byggavfall. Alla dessa transporter kanaliseras via hamnen vilket innebär en störning för såväl verksamheter, boende som besökare.

Transportvägar samt ytor för mellanlagring måste klargöras. Hamnplanen kan inte tjäna som upplagsplats få detta skulle blockera hamnen och störa gästhamnen, besöksnäringen, restaurangen samt boende under en orimligt lång tid. Planområdet är omgärdat av naturreservat/Natura 2000, strandskydd eller privata tomter, varför några möjliga upplagsplatser inte finns i anslutning till planområdet. Utbyggnad behöver ske etappvis så att upplag och mellanlagring kan ske helt inom planområdet.

Naturmiljö

Hanö hyser höga naturvärden och hela ön utanför Hanö läge är skyddat både som Natura 2000 och naturreservat. En naturvärdesinventering har gjorts för planområdet under sommaren och anpassningar i planförslaget

har gjorts med anledning av resultatet. Vi menar dock att anpassningarna inte är tillräckliga.

Tre tomter har strukits sedan området för att undvika bebyggelse där förekomsten av den rödlistade arten revig blodrot är som störst. Även om man nu strukit tre tomter så kan markarbeten och dränering förstöra livsmiljöerna. På plankartan har området NATUR, även i den östra delen av området kvar benämningen "Dagvattenfördröjning". Om man gräver diken här kommer man helt förstöra växtligheten på platsen men även torrläggningen som sådan skulle förstöra livsmiljön för revig blodrot som är beroende av markfukt. Diken kan istället grävas i direkt anslutning till tomterna, så att dikena kommer nedströms växtplatsen. Plankartan behöver därmed justeras så att de områden man avser att bevara för att skydda den rödlistade arterna blir intakta. Benämningen "Dagvattenfördröjning" måste då strykas för området NATUR söder och öster om vägen. Det bör också tydliggöras via en planbestämmelse att grävning och schaktning inte får göras inom NATUR samt att området ska skötas så att livsmiljön för revig blodrot upprätthålls. Ett alternativ hade varit att överföra denna del av planområdet till naturreservatet.

Naturvärdesinventeringen visar att 4/5 av området har höga eller påtagliga naturvärden. Resterande del har visst naturvärde. Inventeringen har också visat att det inom planområdet finns habitat som uppfyller kriterierna för Natura 2000 (naturtypen Silikatgräsmarker 6270) som dessutom är en prioriterad naturtyp och ska ägnas särskild uppmärksamhet. Planbeskrivningen har missat detta och anger istället att marken inom planområdet inte räknas som silikatgräsmarken längre (sid 8). De höga naturvärdena motiverar större anpassningar är de som gjorts.

Två rödlistade arter finns inom området, Flikros och Revig blodrot. Revig blodrot finns bara på 3 platser i länet varav ett av dessa är Hanö. Nästan tre fjärdedelar av Hanös bestånd finns just inom planområdet. Ett exemplar av Flikros finns i den nordöstra delen av området NATUR och kan bevaras om man inte gräver och anlägger dike just här.

Genom att spara mer natur orörd hade man också kunnat bevara någon lokal för rastande fågel och häckningsplats för näktergal.

Kulturmiljö och upplevelse

Hanös bebyggelse har tillkommit under lång tid, byggts till efterhand och husens arkitektoniska uttryck är högst varierande. En stor framtida utbyggnad där alla hus byggs lika med träfasad och sadeltak riskerar få karaktären av traditionellt villaområde eller en semesterby. Kanske kan man ha en planbestämmelse som ger viss flexibilitet för utformningen men som ändå gör att husen smälter in och inte dominerar? En planbestämmelse som förbjuder källare samt hårdgjord tomtmark bör införas med hänsyn till den höga grundvattennivån och dagvattenproblematiken.

Hanös vägnät är enkelt och gatubelysningen sober. Många boende och besökare uppskattar stillheten och mörkret på kvällarna där stjärnhimlen verkligen kan upplevas. Detta nya område bör också vara försiktigt belyst så att inte natthimlen lyses upp.

I beslutet om naturreservatet framhålls utblickarna på ön som ett värde. Många besökare på ön går upp till fyren och har på tillbakavägen ner mot Hanö läge en fantastisk utsikt över havet med samhället i förgrunden. Den gröna skyddszonen mot reservatet för att denna utblick inte behöver störas, vilket är bra. Det är då viktigt att buskar och träd finns i zonen.

Grundvattenskydd

Enligt planbeskrivningen (sid 10) så får Hanö idag sitt dricksvatten från en borra nordväst om planområdet. Något vattenskyddsområde finns inte fastställt i nuläget. Man anger också att det planeras för en vattenledning från fastlandet för försörjning av ön. Enligt de uppgifter Hanö Hamn och Byalag fått från Sölvesborgs Energi så ska vattentäkten på Hanö vara kvar och användas som idag, anslutningen till fastlandet görs för att säkerställa vattenförsörjningen. Behovet av skydd för grundvattenförekomsten på Hanö torde därmed kvarstå.

Avfallshantering

Kommunen ombesörjer hämtning av hushållsavfall genom gemensamma storkärl i hamnen. Källsortering saknas helt och allt avfall läggs blandat. Förpackningar och annat avfall under producentansvaret förväntas var och en själv ta med sig tillbaka till fastlandet och lämna på återvinningscentral eller station. Hanö Hamn- och Byalag har införskaffat egna kärl för glas och bekostar bortforsling av färgat respektive ofärgat glas som en service till medlemmarna. Kärlen nyttjas dock av både medlemmar och icke medlemmar, både boende och gäster.

Den bristfälliga och icke tidsenliga avfallshanteringens upplevs som frustrerande av många. Källsortering är en enkel miljöinsats som många vill hjälpa till med, varför det är angeläget att kommunen ger förutsättningar för var och en att ta sitt miljöansvar.

Att öka antalet boende på ön och bidra till ökande volymer som inte hanteras i enlighet med gällande regelverk och miljömål är inte acceptabelt. En exploatering förutsätter att källsortering införs för ön för att man ska kunna hantera de ökande volymerna på ett acceptabelt sätt.

Infrastruktur

Färjetrafiken

Trafikverket har i sitt yttrande påpekat att man förutsätter att färjetrafiken inte ska påverkas av planen. En utökning av nästan 20 % boende kommer definitivt att påverka! Redan idag är färjan full vid de mest populära avgångarna som en lördag morgon vid soligt väder eller turerna ut till Hanö

inför vårens långhelger. 17 nya familjer innebär också gäster samt transport av möbler, inredning, matvaror etc.

Antalet besökare till ön har ökat och Sölvesborgs kommun fortsätter att satsa på turismen.

Kollektivtrafiken kan man inte styra i planen, men färjetrafiken är en parameter som kommunen behöver beakta i bedömningen av områdets lämplighet.

Gatunät och allmän platsmark

Man konstaterar i planebeskrivningen (sid 16) att gatunätet utgörs av 3-5 m breda gator, och en bild visar att gatorna fram till planområdet utgörs av gräsgator. Huvudmannaskapet är enskilt. Analys och bedömning saknas kring huruvida befintligt gatunät skulle klara den belastning och vara framkomliga för en exploatering enligt planförslaget. Är inte området tillgängligt kan det rimligen inte planläggas för exploatering.

Hanö 1:76 föreslås bli en renodlad gatumarksfastighet efter det att tomterna styckats av, samt att Hanö Hamnförening då skulle ta över och sköta denna. Vi tolkar detta som att man avser oss, Hanö Hamn- och byalag. Vi har inte varit inbjudna till några sådana diskussioner eller i planprocessen tidigare, men kommunen har nu inlett dialog vilket vi välkomnar. Frågan om ansvar för tillgänglighet och skötsel är dock inte löst ännu.

Även ansvar för skötsel av natur samt underhåll av dagvattenanläggningen är oklart, vilket även den är en central fråga.

Kommentar

Detaljplaneförslaget stämmer överens med kommunens översiktsplan som pekar ut området för ny bostadsbebyggelse. Kommunen har därmed tidigare tagit ställning till att ytterligare byggnation på Hanö är lämpligt och önskvärt. Kommunen ser även att ett tillskott på boende kan generera bra underlag för utökad service på Hanö.

På grund av rådande omständigheter med Covid 19 är det inte möjligt att anordna ett samlat informationsmöte. Det går dock bra att enskilt kontakta kommunens kontaktperson med frågor och vid behov boka in möte under den förnyade granskningen.

Under byggprocessen kan det komma att uppstå störningar för de boende, särskilt de som bor i direkt anslutning till planområdet. I samband med att nya bostäder byggs är det inte möjligt att undvika buller, men Naturvårdsverket har exempelvis tagit fram riktlinjer för hur höga bullernivåerna får vara och under vilka tider på dygnet.

Befintliga vägar kommer att nyttjas som transportvägar. Precis som när hus tidigare har byggts på Hanö, bör fyrhjulingar kunna nyttjas för att kunna transportera byggmaterial till planområdet. Det ses främst vara

lämpligt att bygga nya bostäder med lösvirke, varpå fyrhjulingar, eller liknande, bör kunna transportera material till och från planområdet utan att det ska innebära större störningar eller problem på vägarna. Den som ansvarar för vägarna gör även så under byggtiden.

Då tanken är att stycka av och sälja tomter kommer utbyggnad med stor sannolikhet ske efter hand. Tomter som ännu inte är sålda/bebyggda skulle möjligtvis kunna nyttjas som plats för upplag. Upplag får inte ske på allmän platsmark/Natura 2000. Det är dock upp till respektive exploatör att ta hand om sitt avfall på korrekt sätt.

Hur byggavfall ska hanteras regleras inte i detaljplanen, men kan däremot hanteras i bygglovsskedet. Planbeskrivningen har uppdaterats med text angående avfallshantering vid byggnation och beskriver att det bör tas fram en avfallshanteringsplan i bygglovsskedet innan byggnationen sätter igång så att det finns en riskbedömning och en plan för hur avfallshanteringen ska gå till rent praktiskt för att skydda grundvatten, natur och revig blodrot på bästa sätt.

Mellan samråd och granskning anpassades planförslaget, i samråd med Länsstyrelsen och Miljöförbundet, genom att cirka 5 tomter togs bort till förmån för revig blodrot. Under granskningen framkom det av länsstyrelsen att ytterligare tomter önskades tas bort för att större del av beståndet av revig blodrot skulle kunna sparas. I de förnyade granskningshandlingarna har därmed tre tomter i söder flyttats till den västra delen av planområdet där det tidigare var planlagt för natur och dagvattenfördröjning och där de lägsta naturvärdena finns enligt Callunas naturvärdesinventering. Fler naturvärden kommer därmed att kunna tas till vara.

Svackdiken som ska skydda befintliga fastigheter mot skyfall är flyttade från planområdesgräns till de nya fastigheternas gränser mot öster och söder så att de inte ska påverka den naturliga miljön för revig blodrot.

Den uppdaterade dagvattenhanteringen är fokuserad på att de enskilda fastigheterna ska ta en större del av dagvattnet på egen fastighet genom LOD-lösningar. Fördröjning och infiltration sker även genom diken på gatunätet.

Inom områden med detaljplan krävs marklov för schaktningar eller fyllningar som avsevärt ändrar markens höjdläge. Detta gäller både för tomter och för allmänna platser.

Texten i planbeskrivningen angående Natura 2000 och silikatgräsmarken har uppdaterats utifrån naturvärdesinventeringen.

Det är inte möjligt att i detaljplanen reglera huruvida det nya bostadsområdet ska förses med belysning eller inte.

Sölvesborgs Energi och Vatten AB samt Länsstyrelsen ansvarar för vattenskyddsområde. I dagsläget finns inget förslag till när/om vattentäkten på Hanö ska skyddas. Om vattentäkten förses med skydd i framtiden kan det komma att innebära restriktioner för hur bland annat dagvatten får infiltreras, beroende på om täkten får primärt, sekundärt eller tertiärt skydd. Något grundvattenskydd finns däremot inte idag. Efter utbyggnaden av överföringsledningen till Hanö kommer vatten tas både från Hanö och Sölvesborg.

Det är upp till VMAB att införa källsortering på ön och är inget som kan regleras i detaljplanen.

Färjetrafiken kan komma att påverkas av tillskottet på cirka 17 nya tomter, men påverkan bedöms inte vara så kraftig att färjetrafiken inte skulle kunna hantera ökningen. Området bedöms därmed inte vara olämplig för exploatering ur den synpunkten. Kommunen ser på samma gång att ökningen av boenden kan bidra med underlag till att utöka antalet turer till/från Hanö. Skärgårdstrafiken mellan Nogersund och Hanö körs i Blekingetrafikens regi, vilka har getts möjlighet att yttra sig kring planförslaget genom att samråds- och granskningshandlingarna har översänts till Region Blekinge. Inga synpunkter har inkommit från Region Blekinge.

I aktuell detaljplan föreslås huvudmannskapet vara enskilt, vilket innebär att ansvaret för den allmänna platsen, i form av iordningställande och förvaltning, ligger på fastighetsägarna gemensamt. I detaljplanen bör det inte preciseras vem/vilka som ska ansvara för vägar/naturområdet när huvudmannskapet är enskilt, men förutsättningarna för att fastighetsrättsliga frågor ska kunna lösas vid genomförandet av detaljplanen måste finnas. I granskningsversionen stod det utskrivet att Hanös hamnföreningen skulle ansvara för vägarna inom planområdet. Detta ändras för att, precis som ovan beskrivs, inte precisera vem som ska bära ansvaret för vägarna. En gemensamhetsanläggning bör skapas i syfte att bestämma hur förvaltningen av de allmänna platserna ska se ut. Det finns sedan tidigare en gemensamhetsanläggning på Hanö, Hanö ga:1, som ansvarar för större delen av vägarna på ön. Gemensamhetsanläggningen bildades 1941 och är idag inaktuell, den behöver därför omprövas och uppdateras efter nuvarande förhållande på Hanö. Omprövningen kan innebära kostnader för befintliga fastighetsägare utanför planområdet som ingår i gemensamhetsanläggningen. Kostnaderna fördelas i enlighet med Lantmäteriets beslutade andelstal.

Skrivelser från sakägare, bostadsrättshavare m.fl.

M.M

Jag har ett önskemål som jag hoppas det går att ta hänsyn till.

Jag äger fastigheten X:X. Direkt på min östra sida ligger hjorthägnat samt mark, motsvarande en tomt, som fortfarande tillhör markägarna 1:76. Denna kommer dock inte att bebyggas enligt detaljplanebeslutet.

När man i detaljplanen talar om att flytta staketet mot hägnet (man nämner dock inga specifika platser) skulle jag önska att det nuvarande direkt öster om mig fick vara krav i nuvarande dragning. Flyttar man ut det enligt tomtgränsen kommer marken snabbt att växa igen och vara till ingen nytta varken för hjortar eller boende.

Inser att detta till stora delar är avhängigt markägarens goda vilja. Återkom gärna till mig om jag är otydlig.

Kommentar

Dragning av stängslet hanteras inte i detaljplaneskedet, utan sker i samråd mellan länsstyrelsen och fastighetsägaren. Avtal är tecknat som stipulerar att stängsel ska flyttas ut till fastighetsgräns (aktuell plangräns) inom en femårsperiod.

K.L och T.N

Hanös potential är Naturen!

Tystnad råder och det är vilsamt och avstressande här. Avkoppling och rekreation för fritidsboende, fastboende och turister. HÄLSA kallas det!

Det planerade projektet kommer att sabotera detta. Byggnation av 17 nya hus under en så lång genomförande tid som 5 år, kommer att medföra ständiga transporter av schaktmassor och byggmaterial, vilket genererar luftföroreningar och buller. Detta kommer att utgöra en mycket negativ påverkan på vår hälsa. Förberedelsearbetet inför geoteknisk undersökning genomfördes på ett miljöförstörande sätt. Ställer oss frågan om Länsstyrelsen verkligen godkänt att lövträd, många höga björkar mejades ner. Är det tillåtet att göra så när det finns dokumenterat/Floraväktarna/rödlistade arter i området och dessutom ingen undersökning av insekter och småkryp gjorts? Ivar Björegren och Ola Eriksson kommenterar betr Revig blodrot på Artdatabanken 2019-06-27: "Sten och buskborttagning rakt igenom lokalen har påverkat beståndet mkt. negativt".

Vad är egentligen anledningen till att "smälla upp" ett helt villakvarter på en skärgårdsö som Hanö? Är efterfrågan på tomter så stor?

Eftersom Länsstyrelsen bedömer att betydande miljöpåverkan inte går att utesluta orsakat av planens genomförande kräver vi att en miljökonsekvensbeskrivning görs!

För Hanös bästa, natur och människor anser vi att ett färre antal hus byggs och att genomförandetiden kraftigt begränsas.

Kommentar

Se kommentar till Västblekinges ornitologiska förening angående genomförandetid och byggtid.

Se kommentar till Hanö hamn- och byalag angående behov av fler bostäder på ön, samt anpassning till naturvärden.

I Länsstyrelsens yttrande till granskningsförslaget, daterat 2019-11-29, skriver Länsstyrelsen att de inte längre anser att planförslaget innebär betydande miljöpåverkan och att en miljökonsekvensbeskrivning därmed inte behöver göras. Se deras yttrande på s.4 i denna handling.

A-M.A

De underlagsrapporterna som tagits fram i detaljplanen för Hanö 1:76 har ett flertal brister.

Den fältinventering som utfördes den 1 juli 2019 av naturmiljökonsultföretaget Calluna AB, gjordes då marken redan var röjd för vägar på området, se karta.

Inventeringen ger därför ingen rättvisande bild av fågelförekomst, flora eller fauna. Det blå markerade området på kartan har aldrig inventerats vilket bekräftats av naturvårdshandläggaren Åke Widgren, Länsstyrelsen i Blekinge. Det går därför inte att utesluta att ett flertal av de rödlistade arter som förekommer i området och på andra delar av ön även finns inom det markerade området. Området har idag ett mycket rikt fågelliv.

I ett yttrande från Miljöförbundet Blekinge Väst (2019-02-04) påpekades att "det kan förekomma rosenfink och göktyta i den buskrika gräsmarken. Det bör även nämnas att rosenfink *Carpodacus erythrinus*, som är rödlistad som sårbar (VU), årligen påträffas på Hanö bland annat i de buskrika markerna kring Hanöläge. Det kan inte uteslutas att rosenfink ibland nyttjar planområdet för åtminstone födosök". Fem besök gjordes för att inventera fåglar, det känns inte riktigt rättvisande att bedöma alla fåglars förekomst under fem besök.

Jag har flera holkar i mina björkträd och de har bosättare varje år. Nu när ALL natur där kommer att tas bort för vägar och hus så kommer det inte finnas någon naturlig plats kvar för fåglarna att häcka eller vara i. Jag anser att det ska lämnas ett område av buskar och snår, där det nu finns en inritad väg, öster och sydöst om fastigheten 1:72. Se tidigare bild ovan.

I Sigma Civils naturvärdesinventeringsrapport anges att det under byggnationen kommer vara viktigt att vidta försiktighetsåtgärder för att undvika körskador och att materialupplag inte ska påverka markområden utanför de planlagda tomterna mer än nödvändigt. Uppgifter saknas dock om vilka försiktighetsåtgärder som avses.

Enligt markundersökningsrapporten har grundvattenavläsningar gjorts vid ett tillfälle, rekommendationen är två till fyra gånger till för att klargöra grundvattenfluktuationerna över året. Detta borde göras innan något bygge startat. Detaljplanen saknar även en dagvattenutredning. Då andelen hårdgjorda ytor kommer att öka och belasta befintligt dagvattennät som inte är dimensionerat för den ökade belastningen bör en utredning genomföras. På Hanö finns en av kommunens grundvattentäkter (VVB240) som ännu inte har något fastställt skydd. Kommunens målsättning är att alla vattentäkter skall skyddas i framtiden. När är detta tänkt att göras? Avslutningsvis konstaterats i rapporten att "Försiktighetsåtgärder behöver vidtas under byggskedet av planområdet för att säkerställa att kvalitén på grundvattnet inte försämras, särskilt då grundvattenmagasinet i dagsläget är Hanös enda vattenkälla. Vid detaljprojektering av området bör en föroreningsberäkning utföras för att säkerställa kvalitén på grundvattnet". Området där bl.a. min fastighet ligger kallas på "Gröna Åsa". Där brukar vara mycket sankt och där åktes skridskor längre tillbaka i tiden. Jag tog över min fastighet 2005 och kan intyga att det olika år kommer stora mängder regn och gör marken sank.

Hur kompenseras jag som fastighetsägare under den tid som exploateringen kommer att ske och av vem? Varför finns inte vi som fastighetsägare med i planbeskrivningen, vi som redan bor där? Vi nämns inte. Jag kan konstatera att ingen hänsyn tagits till oss som bott där länge. Sorgligt och bedrövligt enligt mig. En projektplan och beskrivning (med konsekvenser) av kommande arbeten bör tas fram i samråd med de kringboende i området. Kompensation för min del skulle kunna vara att det

lämnas ett område av natur runt fastighetens östra och södra tomtgräns, så att "mina" fåglar har en plats att vara på, så att jag trots all bebyggelse ska kunna få en gnutta känsla av natur och fågelsång. Hanö är mitt paradiset. En plats där jag finner ro. Min oas kommer att förvandlas till ett villakvarter, detta känns verkligen inte ok!!

Kompletterande yttrande från A-M.A

Jag vill gärna komplettera med lite kommentar till överklagandet jag skrev igår. Jag vill inte att vägarna söder och öster om min fastighet X:X ska vara i direkt anslutning till min tomtgräns. Jag önskar att där lämnas minst fyra meter utanför min tomtgräns innan de nya vägarna kommer.

Kommentar

Efter önskan från Länsstyrelsen genomfördes fågelkarteringen efter den geotekniska utredningen för att inte störa fåglarna under deras häckningsperiod. Fågelkarteringen genomfördes under 5 gånger vilket bedömts som tillräckligt för att kunna skapa en helhetsbild av hur fågellivet ser ut inom planområdet.

Hela planområdet ingick i den naturvärdesinventering (NVI) som genomfördes. Som beskrivs är det korrekt att röjning inför den geotekniska undersökningen genomfördes före NVI:n, vilket innebär att de röjda delarna inte kunde undersökas på samma grundliga sätt som övriga delar av planområdet. Med facit i hand bedömer kommunen också att NVI:n borde ha genomförts före den geotekniska utredningen, men så blev det tyvärr inte i detta fall. Den naturvärdesinventering som är gjord ger dock fortfarande ett grundligt resultat över vilka naturvärden som finns inom hela området. Den geotekniska utredningen har inte påverkat resultatet av NVI:n i någon större utsträckning även om det beklagligen innebär att vissa naturvärden röjdes undan. Planförslaget justerades mellan samrådet och granskningen för att anpassas utifrån de höga naturvärdena. Ytterligare justeringar har gjorts efter första granskningen genom att två tomter i söder har flyttats till den tidigare östra naturmarken. På så vis sparas fler naturvärden.

Se kommentar till Hanö hamn- och byalag om försiktighetsåtgärder vid byggnation, samt vattenskyddsområde.

En dagvattenutredning har genomförts. Rapporten finns tillgänglig på kommunens hemsida och delar av rapporten presenteras även i planbeskrivningen.

Kompensation utgår inte till grannar när nya bostäder byggs även om vissa störningar kan uppstå under byggtiden.

Detaljplanen har tidigare varit ute på samråd, där samrådshandlingarna skickades ut till de grannar som kommunen ansåg vara direkt berörda av detaljplanen. Under tre veckors tid fanns möjlighet att skicka in synpunkter på samrådsförslaget. Likaså annonserade kommunen i

lokaltidningen att samrådshandlingar tagits fram och att det fanns möjlighet att skicka in synpunkter. Under samrådet inkom inga synpunkter från allmänheten, varpå det har varit svårt för kommunen att justera planförslaget utifrån de boendes åsikter.

Då det inte är kommunen som kommer att ansvara för utbyggnad av planområdet är det upp till exploatören/fastighetsägaren att ta fram en projektplan om de så önskar. I dagens läge är det dock tänkt att tomter ska styckas av och säljas efter hand. Hur lång tid det kommer att ta innan samtliga tomter är sålda och bebyggda är därmed i dagsläget inte möjligt att säga då det beror på efterfrågan.

Vägarna öster/söder om fastigheten är i plankartan 6 meter, respektive 3 meter breda. Att minska dessa med 4 meter är inte möjligt. Som beskrivs i planbeskrivningen är gatorna inte tänka att bli asfalterade, utan önskvärt är att dessa blir gräsgator, alternativt grusade, liksom majoriteten av vägarna på Hanö.

K.H och H.H

Hanö är en unik pärla! Ön uppskattas varmt av både oss boende på ön och av mer tillfälliga gäster, många återkommer år efter år. Den fantastiska naturen, havet, vinden, mörkret om kvällarna förutom fyrens ljuskägla, stjärnhimlen, tystnaden, stillheten och lugnet... Detta är värden som blir allt mer sällsynta och som vi hoppas Sölvesborgs kommun vill bevara, och låta Hanö förbli unikt.

En utbyggnad med 17 fastigheter är en förhållandevis stor ökning och kommer att påverka oss alla, både under byggtiden och när området är utbyggt. På ön finns det idag 101 fastigheter varav 94 är bebyggda, utbyggnaden utgör således en ökning med hela 18 %.

Det finns flera oklarheter i planförslaget som behöver klaras ut:

Störningar under byggskedet, transporter, upplag mm

Planens genomförandetid är 5 år och störningar kommer uppstå under byggprocessen. Området är svårt att bebygga! Omfattande röjning och markarbeten kommer behövas. Rötter, träd, buskar och annat växtmaterial, sten schaktmassor, byggavfall behöver transporteras bort.

Makadam/singel/grus, virke, takmaterial, isolering, fönster, ledningar, kablar etc behöver transporteras in. Hur ska detta gå till? Kommer hamnen användas som mellanlagring eller var annars? Övriga ytor är antingen privata tomter, strandskyddade, naturreservat, eller hyser rödlistade arter, hur kommer allt transporteras? Vägarna som leder fram till området är smala och gräsbeklädda... Detta är frågor som måste hanteras i planen.

Är området överhuvudtaget lämpligt att bebygga...?

Förutom att området är svårtillgängligt på en ö, så är området blött. Enligt

marktekniska undersökningen har man vatten på 0,5-1 m djup! Man har mätt grundvattnet vid ett enda tillfälle, konsulten rekommenderar ytterligare avläsningar för att se fluktuationer under året. Även vegetationen på platsen visat tydligt att det är blött.

Det finns höga naturvärden inom området! I naturvärdesinventeringen konstaterar man att området uppfyller kriterierna för Natura 2000, EU:s starka skydd. Likt övriga Hanö borde det således vara skyddat. Två rödlistade arter finns inom planområdet, flikros och revig blodrot, varav den sistnämnda bara finns på två andra platser i hela Blekinge. Genom att gräva, dränera och leda bort vattnet så kommer man att utplåna dessa naturvärden. Att minska exploateringen från 20 till 17 tomter räcker inte.

Klarar färjetrafiken ökningen?

Antalet resenärer har ökat och vid vissa avgångar är båten full. Sölvesborgs kommun satsar på turismen och vill öka antalet besökare till Hanö ytterligare. Trafikverket har i sitt yttrande påpekat att man förutsätter att färjetrafiken inte ska påverkas av planen. En utökning med 17 hus kommer definitivt att påverka färjetrafiken.

Avfallshanteringen räcker inte till

Vi har ingen källsortering på ön utan allt läggs i ett gemensamt kärl i hamnen. Ska man bygga fler hus behöver man införa källsortering för att klara av rimlig service och klara miljökrav.

Området bör utformas så att det smälter in i den befintliga bebyggelsestrukturen

Husen på Hanö är varierande och samhället har byggts upp under lång tid. När man nu vill bygga ett nytt villaområde riskerar detta få en helt annan karaktär. Är det t.ex. önskvärt att alla husen är enhetliga och har träfasad och sadeltak? Många hus på Hanö har mansardtak.

En viktig del av upplevelsen på Hanö är mörkret, gatubelysningen är marginell. Även detta nya område bör då ha en försiktig belysning så att området inte dominerar, lyser upp ön och stör lugnet.

Ett nytt område som ligger långt från hamnen riskerar innebära att antalet motorfordon ökar markant och därmed också väsentligt förändrar ljudbilden på ön. Kan man reglera motorfordonstrafik i planen?

Avslutningsvis

Det är olyckligt att planen inte tagits fram i dialog med Hanöborna och att kommunen inte bjudit in till informationsmöte på ön. Planen berör oss alla, men många känner sannolikt inte ens till att det pågår ett arbete. Genom en bättre dialog hade man kunnat få in mycket lokal kunskap i underlaget samt värdefulla synpunkter i ett tidigare skede.

Planförslaget känns inte genomtänkt och färdigarbetat utifrån de undersökningar man hittills gjort. Många frågetecken kvarstår.

En så omfattande exploatering som planförslaget medger, motverkar bevarande av de unika värdena som finns på ön. Förslaget behöver omarbetas innan antagande, gärna i dialog med oss boende.

Kommentar

Kommunen ser nu föreslaget planområde som det enda område på Hanö där det är möjligt med ytterligare byggnation och som en naturlig komplettering till befintlig bebyggelse. Se även svar till Hanö Hamn- och byalag om behov/ställningstagande till fler bostäder.

Se kommentar till Hanö hamn- och byalag angående anpassningar till naturvärden, källsortering, belysning, utbyggnadsprocessen, utformning av husen och färjetrafiken.

Det är inte möjligt att reglera motorfordonstrafik i detaljplanen.

Samråds- och granskningshandlingar har skickats ut till de boende/fastighetsägare som bedöms vara direkt berörda av planförslaget, med andra ord de som bor i direkt anslutning till planområdet och som därmed främst påverkas av en exploatering. Inför samrådet annonserade kommunen även en kungörelse i den lokala ortstidningen där det stod beskrivet att en ny detaljplan för Hanö fanns ute på samråd, var handlingarna fanns tillgängliga samt vilket datum synpunkter på förslaget senast skulle vara kommunen tillhanda. Under samrådstiden inkom inga yttranden från allmänheten till kommunen, varpå kommunen bedömde att förslaget inte ansågs vara av betydande intresse för allmänheten. Kommunen valde av den anledningen att inte anordna ett informationsmöte med de boende. De som har frågor är dock välkomna att kontakta kommunens handläggare.

K.N

Härmed inkommer jag med synpunkter på Sölvesborgs detaljplan för del av Hanö. Jag, K.N är fritidsboende all min fritid på Hanö, fastighet X:X

Mina invändningar gäller:

Hur information inte gått ut till öns boende:

Jag vill betona vikten av att kommunen får ta del av vår lokala kunskap i en demokratisk process.

Ur Planbeskrivningen från rubrik "Planprocessen" s.4

..bedöms inte vara av betydande intresse för allmänheten eller i övrigt av stor betydelse..."

Då blir det ju tydligt att vi övriga boende, alltså allmänheten på Hanö, inte anses som viktiga i detta sammanhang! Men vi kommer, vare sig vi vill eller inte, att få ta del av den förändring som denna "stugby"/villakvarter innebär för alla på Hanö:

Vi blir samtliga drabbade av

α Den **trafiksituation** i form av arbetsfordon, transporter mm som kommer att bli ett stort inslag i vår framtida vardag under kanske 5 år framåt!

Samt den **trafiksituation** som väntar när området, som ligger långt från hamnen, är klarbyggt, där mängden 4-hjulingar kan radikalt öka i mängd... ev 17 nya fyrhjulingar i trafik, mot nuvarande 4 st...alla ska röra sig med mat och packningar...

α Den **bullernivå** som bygget kommer att medföra under ca 5 år!

α **Dricksvatten:** vi kommer troligen också få ta del av den dricksvattensituation som, vad vi erfar kommer drabba hela ön vid denna utökning av fastigheter. Enl Dagvattenutredningen är Hanö plats för en av kommunens grundvattentäkter där bedömd uttagsmöjlighet från detta magasin är 20000–60000 l/h. Kommer detta att räcka för dricksvattenförsörjningen för hela ön med 17 stycken nya fastigheter? Uppgifter florerar att det inte bara är det nya området som planeras att få dricksvatten från Sölvesborgs utan hela ön får nu byta vatten från Hanövatten till Sölvesborgs dricksvatten, vilket upprör många! Hanös dricksvatten är oerhört uppskattat för sin fina kvalitet! Vad får vi nu?? Vill vi detta?? När får vi information kring detta?

I dagvattenundersökningen framgår att "vattentäkten idag inte är ett vattenskyddsområde, men kan komma att ändras i framtiden vilket kan medföra restriktioner på ingrepp i närområdet"

Detta betyder att hade det varit vattenskyddsområde nu, eller om detaljplanen kom om ett antal år framåt i tiden, hade kanske detaljplanen fått se helt annorlunda ut.

α **Miljön:** Öns samtliga boende kommer också att få vara med om att den skyddsvärda floran (bla revig blodrot som vi vet nu) blir störd, att fågelrika buskage med insekter, mattillhåll för fåglar, tillhörande fågelsång, tillhåll för flyttfåglar, som kommer att försvinna mm. Detta som vi med lokalkännedom vet! Om det ändå hade rört sig om en, två eller tre fastigheter.. men 17 stycken!! Bebyggda i samma stil, som en modern stugby! Detta blir en del av den kommande miljön på Hanö! Med ev ökad belysning!...Kommer detta påverka upplevelsen av natthimlen (nu kan man, vill man, förväntar sig att kunna se vintergatans klara nätter!) kommer vi kunna fortsätta uppleva fyrens ljus mm.

En *park*, mitt i Hanö byområde planeras! Med ytterligare tillgängliga utfarter till naturreservatet! Alltså här kommer tydligen att gå stigar genom områden där närboende inte har haft turistgenomströmning alls innan! Vill öns boende ha detta? Alla, inklusive öns befolkning, har hittills, utan problem fått använda sig av befintliga utgångar till naturreservatet. Varför finns nu ett behov av fler utgångar? Varför?

Det kommer ytterligare påverkan på marken för bebyggelse, nämligen de åtgärder som måste göras för att förhindra vattenpåverkan genom regn nämligen sk "svackdiken", "fördröjningsmagasin" mm.

Hur säkra kan vi som har fastigheter nedanför den tänkta bebyggelsen vara att vi inte får ökad fuktighet runt våra fastigheter vid hård regnbelastning. Att våra dräneringsåtgärder räcker till för ytterligare belastning?

Jag vill fortsätta och säga att vi nog är många fler på ön som har synpunkter, dessutom starka synpunkter på kommunens beslut **om att bygga en stor stugby** på Hanö! Men pga att inte alla på ön har på ett tydligt sätt nåtts av information kring denna plan och därmed missat tillfälle att yttra oss i god tid!! Förklaring till att inte allmän information delgivits alla boende på ön, genom ex ett möte om av kommunen beslutade framtidsplaner på ön, finns i kommunens detaljplan, där man mycket **tydligt** anger att detta **inte** är i allmänhetens intresse!! Denna stugbyplanering är alltså inte av intresse för oss övriga Hanöboende att veta något om! Vi är fler ex som bor i närheten av detta projekt, men inte räknas som närboende, med de förändringar som väntar! Därför är det endast närmast berörda fastighetsägare och Hamn och Byalaget, vad jag vet som har fått direkt information.

Jag har mer tankar, bla kring hur

α **Naturvärdesinventeringen** är genomförd...

Bla har det framkommit att den förstörelseframfart med traktorröjning i området där de **tilltänkta vägarna** ska gå, dels innan detaljplanen är beslutad om, dels INNAN Naturvärdesinventeringen gjordes. Detta nämns i NVI som att "det *körts* i området innan inventeringen genomfördes.." i ett annat dokument att "det *klippts*" eller att det "*skurits*" i området där de tänkta vägarna ska gå...enligt öboende hade det **röjts**! Det hade rivits upp träd med rötter, buskar uppdragna med rötter, stenar var omkullvälta mm...ev en ordentlig åverkan på marken m.a.o.! Är "*körts*" eller "*klippts*", "*skurits*" en riktig beskrivning av denna framfart! Hur har detta påverkat inventeringen?

Jag vill återigen betona vikten av att kommunen får ta del av vår lokala kunskap i en demokratisk process.

Jag yrkar på att det ska till ett möte för samtliga öbor där allas talan beaktas innan man går vidare!

Kommentar

Vid genomförandet av en detaljplan har kommunen möjlighet att välja på två olika förfaranden – standard och utökat. Vid val av förfarande ska kommunen göra en bedömning bland annat utifrån vilket intresse det finns hos allmänheten, men även om planförslaget stämmer överens med kommunens översiktsplan. Kommunen har gjort bedömningen att planförslaget stämmer överens med den kommunala översiktsplanen

och att det främst är allmänheten på Hanö som har ett intresse av detaljplanen, men inte allmänheten i det stora hela. Därav har kommunen valt att gå fram med detaljplanen med standardförfarande och motiverat det genom att skriva att detaljplanen inte är betydande intresse hos allmänheten. Det innebär dock inte att kommunen inte bedömer de boende på Hanö som viktiga i processen. Både samråds- och granskningshandlingar har skickats ut till de fastighetsägare som bedöms vara direkt berörda av planförslaget utifrån Plan- och bygglagen. Under samrådet inkom inga synpunkter från allmänheten eller de boende på Hanö varpå kommunen inte ansåg att ett informationsmöte krävdes. Under rådande omständigheter med Covid 19 kommer ett samlat informationsmöte inte heller anordnas under den förnyade granskningen. Den som har frågor är dock välkommen att kontakta kommunens handläggare.

Se kommentar till Hanö hamn- och byalag angående vattenskyddsområde, belysning, trafiksituation och buller under byggtiden, samt utformning av de nya husen.

Sölvesborg Energi och Vatten AB (SEVAB) håller på med arbetet att lägga en överföringsledning mellan Nogersund och Hanö. Anledningen till att man väljer att bygga ut kommunalt vatten och avlopp är en del i en stor miljöinsats. Anslutning till det allmänna VA-nätet och rening i avloppsreningsverk medför en bättre miljö. Att koppla på Hanö till det kommunala VA-nätet genomförs oberoende av detaljplanen. Efter utbyggnad kommer vatten tas från både Hanö och Sölvesborg. Vid ytterligare frågor kontakta SEVAB.

Svackdiken som ska skydda befintliga fastigheter mot skyfall är flyttade från planområdesgräns till de nya fastigheternas gränser mot öster och söder så att de inte ska påverka den naturliga miljön för revig blodrot.

Den uppdaterade dagvattenhanteringen är fokuserad på att de enskilda fastigheterna ska ta en större del av dagvattnet på egen fastighet genom LOD-lösningar. Fördröjning och infiltration sker även genom diken på gatunätet.

Inför den geotekniska undersökning som skulle genomföras behövde viss röjning göras för att en borrhandsvagn skulle kunna köras fram för att ta prover i marken. Röjningen genomfördes våren 2019, innan fåglarnas häckningstid för att inte störa fåglarna, men även innan naturvärdesinventeringen var genomförd. Men facit i hand instämmer kommunen att röjningen och den geotekniska utredningen inte borde ha genomförts förrän efter naturvärdesinventeringen. Kommunen bedömer ändå att naturvärdesinventeringen har kunnat ge såväl ett övergripande som ett detaljerat resultat av vilka naturvärden som finns inom planområdet samt hur planförslaget bör revideras för att kunna ta tillvara på en övervägande del av dessa värden. Rutten där

borrbandvagnen skulle ta prover valdes att förläggas där det i samrådsförslaget var planlagt för allmän plats, gata. Røjning skedde alltså helt riktigt där det i plan är planlagt för gata. Däremot innebar røjningen inte att kommunen/fastighetsägaren redan innan detaljplanen vunnit laga kraft började röja för anläggandet av gator. Røjningen syftade enbart till att kunna möjliggöra framfart för borrbandvagnen. Kommunen instämmer däremot att det röjdes undan mer än vad som krävdes för syftet och är införstådd med att røjningen skurit genom vissa naturvärden.

M.F

Jag är ägare till Hanö fastighetsbeteckning X:X.

Jag har tagit del av den samrådsredogörelse som har skickats ut, och jag har även haft telefonsamtal med Nina Jakobsson den 10 december.

Jag har synpunkter på och lite tankar kring beskrivning av förvaltning av gator. Min fastighet pekats särskilt ut i beskrivningen på sidan 8:

”Området utlagt som allmän plats gata ser inte ut att kopplats samman med den befintliga vägen, Fårhavavägen. På ortofoton ser det ut som att det i dagsläget inte finns någon väg längs med Hanö 1:101s västra gräns. Om området inte är med i detaljplanen är det inte självklart att det kan ingå i en kommande gemensamhetsanläggning. Det uppstår då oklarheter om vem som ansvarar för att bygga ut och underhålla den sträckan”.

Min synpunkt kring ovanstående skrivelse från er är att: (området utanför min tomtgräns sköts och underhålls sommartid av mig eller annan person boende intill).

Under vår och regnig sommar är min tomt sam denna yta (Hanö 1:101s västra gräns) väldigt blöt och sank. Det är svårt att både gå mycket och köra tex lastad skottkärra eller andra transportmedel här under denna tiden.

Men även under varm sommar finns det mycket dagg under natt och tidig morgon, som gör att gräsmattan förvisso alltid är grön och finns, men oerhört blöt en bra bit in på förmiddagen. När vi själva går mycket eller varit tvungna att använda en fyrhjuling vid enstaka tillfällen, under vår eller regnig sommar, blir det stora och decimeterdjupa spår i gräset. Detta finns sedan kvar under lång tid och det är svårt att klippa gräs och att sköta området. Det finns fortfarande kvar hjulspår på min tomt efter två år, då en granne råkade komma in med ett släp endast för att backa och köra vidare.

Ska det byggas nya hus utgår jag ifrån att fler eller kanske i värsta fall transporter med byggnadsmaterial och allt annat som ska forslas dit, kommer att köras längs denna väg. Det kommer utan överdrift att skapa kaos när allt material ska transporteras på detta underlag. Att sköta och

underhålla detta område kommer att bli tungt och svårt arbete, då det kommer att göra stor skada på marken med alla fordon, transporter och människor. Detta kommer även att försvåra för oss som redan bor här då vi själva ska ta oss fram. Jag funderar också på vart allt avfall och skräp ska hamna, och hur och om det ska transporteras tillbaka samma väg?

Jag vill **veta vem** som ska ansvara för skötsel av denna del av detaljplanen eller vad detta område framåt kommer att kallas. Jag vill även veta **på vilket sätt** det ska skötas och hur ofta gräsmattan/den sk vägen och andra växligheter ska klippas.

Jag hoppas att ni ser att det kanske finns andra möjligheter och andra transportsträckor som är mer lämpade för detta. Jag vill även ha besked på om det kommer att uppstå några som helst kostnader för mig i samband med detta?

Jag har inte på något sätt emot att nya människor bosätter sig eller kommer till vårt vackra Hanö. Jag älskar ön och har mina rötter och förfäder sedan flera generationer där. Jag vet vilken lycka det var för oss för 30 år sedan när vi fick möjlighet att bygga det hus som innebär så mycket glädje och kärlek för min familj och alla som besöker oss där. Men det finns också en anledning till att vi valde att bosätta oss just där vi gjorde. Lugnet och naturen var och är den största anledningen. Det är tydligt att det kommer att bli stora och för mig och min familj mycket negativa förändringar i samband med detta.

Det innebär inte att jag inte unnar mig andra människor att få njuta av mitt älskade smultronställe.

Jag förväntar mig att detta är en synpunkt som man lägger stor vikt vid.

Kommentar

Skrivelsen som det hänvisas till i yttrandet kommer från Lantmäteriets skrivelse under samrådet. Mellan samrådet och granskningen har vägsträckan som nämns i yttrandet planlagts som gata för att, precis som Lantmäteriet skriver, kunna ingå i en kommande gemensamhetsanläggning.

Se kommentar till Hanö hamn- och byalag angående ansvar och skötsel av vägar. Även under byggtiden är det väghållaren som ansvarar för skötsel av vägen, i detta fall bedöms det vara lämpligt att en gemensamhetsanläggning skapas för skötsel av vägar. Hur skötsel av vägarna kommer se ut i detalj, exempelvis hur ofta gräsgatorna ska klippas med mera, styrs inte i en detaljplan utan bestäms i en lantmäteriförrättning.

Utbyggnad av planområdet kommer inte innebära några kostnader för grannar.

L.W

1.

Som fastighetsägare/sakägare och nära granne till den stora exploateringen av Hanö 1:76 kommer jag att beröras av denna på flera olika plan.

Under exploaterings- och byggtiden kommer jag att befinna mig på nära avstånd till en stor byggarbetsplats med allt vad det innebär av buller, trafik, störningar av olika slag. Jag, som många andra, har sökt mig till Hanö just för avsaknaden av buller, trafik och för att det här finns en fantastisk och unik natur.

Eftersom det handlar om en omfattande exploatering med bortröjning av naturen, grävning av diken, rördragning, bortforsling av allt material, sten, rötter, buskage mm. Och ett för Hanö oproportionerligt stort bygge med 17 hus blir slutsatsen den att jag inte kommer att kunna vistas i mitt hus på Hanö under byggperioden. Jag kommer inte heller att kunna hyra ut huset eller ens kunna sälja det. Och detta under en period på minst 5 år. Erfarenheten säger mig att det kommer att bli en betydligt längre period än så.

Hur förhåller sig projekterare, kommun och markägare till detta? Hur kommer vi som hamnar i denna besvärliga situation att kompenseras? Att man ska kunna sälja tomter och bygga hus, efterhand och efter behov, i anslutning till samhället är naturligtvis OK. Men i denna omfattning är inte OK, med tanke på hur mycket man förstör på vägen dit.

Växter, djur och insekter, och alla värden som gör Hanö unikt och eftertraktas, offras för att ... ja jag vet faktiskt inte varför. Olika behov står mot varandra: behovet av att värna en unik naturmiljö, mot att sälja fastigheter.

Vi som bor i planområdets närhet, egentligen alla som bor på Hanö, måste få veta hur hela exploateringsprocessen ska gå till, inklusive en tidplan. Och vilka konsekvenserna blir, för miljön och för oss som vistas och bor här. Detta är inte redovisat i planförslaget.

Det finns oklarheter i det här med vägar, lantmåteriförrättningar och vem som ska sköta vad. Vi som blir berörda måste få detta mer belyst.

Min fastighet X:X har officialservitut söder och öster om X:XX, och vill behålla officialservitutet och inte ha en väg. Inte heller X:XX önskar en väg längs sin södra gräns.

Att läsa planförslaget är att å ena sidan konstatera att naturen man förstör, i och med projektet, visserligen är viktigt att värna, att människors hälsa och väl ska värnas, och att man ska bygga på ett miljöanpassat sätt. Å andra sidan är slutsatsen den att, ja vi förstör beståndet av den rödlistade revig blodrot (men lämnar lite nere i södra hörnet), ja, det kommer att

innebära att man förstör viktiga naturvärden, ja, det kommer att innebära risker för grundvatten osv. Men vi gör det ändå.

Sidorna som följer är en genomgång av planförslaget punkt för punkt med frågor och kommentarer.

Frågor och synpunkter ang Planbeskrivning för Detaljplan Hanö 1:76

2.

Planprocessen

Förslaget till detaljplanen bedöms inte vara av betydande intresse för allmänheten eller i övrigt av stor betydelse. Inte heller bedöms det medföra betydande miljöpåverkan. Så inleds planbeskrivningen och den talar för sig själv.

Informationsmöte för alla på Hanö, permanentboende och sommarboende, borde ha varit en självklarhet, eftersom en exploatering av denna storlek kommer att påverka alla fastighetsägare på Hanö. Inför nästa steg i planprocessen bör man kalla till ett sådant möte.

Även besökare/turister, näringar (restaurang och vandrarhem), Hanös naturvärden, fåglar och hjortar, insekter och växter, kommer att påverkas negativt av detta under många år. Røjningen av området, rörläggning, dikesgrävning, bortforsling av material, trafik med tunga fordon på gatorna ner till hamnen, mm, medför mycket buller, trafik med tunga fordon och andra olägenheter, för alla som kommer till Hanö för naturen, lugnet, tystnaden, för rekreation och naturupplevelser i orörd natur. Så detta angår allmänheten.

Behov av MKB

Enl Plan- och bygglagen måste skälen till att en detaljplan *inte* ska genomgå en strategisk miljöbedömning, (att den inte innebär en betydande miljöpåverkan), redovisas. I planförslaget hänvisas till Undersökning om betydande miljöpåverkan. Denna innehåller så många frågetecken och även fel att det vore önskvärt med en reviderad redovisning av dessa skäl.

Riksintresse

Friluftsliv

Jag har hus på Hanö, och jag driver Hanö Vandrarhem sedan 9 år tillbaka, och är ganska väl insatt i vilka behov som finns både hos besökande turister och många av de boende på Hanö, när det gäller friluftslivet. De allra flesta har kommit och kommer till Hanö just för den unika och orörda naturens skull, för att här inte finns trafik och buller, för att få lugn och ro, för rekreation. Anläggande av ett för Hanö mycket stort kvarter med 17 hus, kommer naturligtvis att innebära buller, trafik med stora maskiner, mm, under en mycket lång period, vilket är störande om man sökt sig till Hanö av ovan nämnda skäl.

En beskrivning av vilka konsekvenser en så lång exploaterings- och byggperiod får saknas i planbeskrivningen och borde finnas med.

Eftersom jag bor alldeles invid planområdet, och jag dessutom ofta vandrar i området, vet jag hur det ser ut där. Det är inte särskilt svårtillgängligt pga tät buskmark. Det är ett populärt område för hjortar och fåglar. Och när det gäller tillgänglighet för "folk" undrar jag vilken mark man menar. Samtidigt som man tillgängliggör marken förstör man den och naturvärden.

Är det tillgängligheten till naturreservatet så är den för varje Hanöbo/varje besökare i dagsläget oerhört stor. Var du än befinner dig i byn så är du endast några minuter bort från naturreservatet via befintliga vägar.

Riksintresse Naturvård

Hänvisningar görs till översiktsplanen, till N33, mm, men inget skrivs ut. Därför kommer några citat från Översiktsplanen Sölvesborgs kommun:

Översiktsplanen redovisar de områden som pekats ut som riksintressen för naturvärden enligt miljöbalkens hushållningsbestämmelser i 3 kap 6§. Sådana områden ska skyddas mot åtgärder som kan påtagligt skada naturmiljön vilket innebär att planläggning, byggande eller andra exploateringsföretag bara kan komma ifråga om det kan ske med hänsyn till naturvärdena.

(- - -) NK 4: På Hanö finns bl.a. avenbokskog samt artrika buskmarker. Ett stort antal rödlistade arter förekommer inom området. N 33. (- - -) Det finns floristiska intressanta partier på ön, som även är en värdefull sträcklokal. Landskapsbilden är karaktäristisk. Ön är ett uppskattat utflyktsmål och av stort värde för friluftslivet. Även kulturminnesvården har intressen på ön.

Riksintresse – Högexploaterad kust

"Planens syfte är att komplettera befintlig bebyggelsestruktur på Hanö med fritidshus". Ett helt kvarter med 17 hus innebär en ökning av bebyggelsen med nästan 20 %. Att bygga på med fritidshus i anslutning till det befintliga samhället med ett färre antal hus efter behov, så som det hittills har gjorts, vore ett lämpligare och för ön skonsammare tillvägagångssätt.

Beskrivningen av planområdet under rubriken **Övriga skyddsbestämmelser – Natura 2000**, är helt felaktig.

Miljömål

Grundvatten

"Infiltrering av grundvatten bör inte ske i närheten av vattenbrunn, detta på grund utav föroreningsrisk".

Enligt min bedömning är detta avstånd ca 100 m, är det i "närhet"? I så fall bör infiltrering av dagvatten flyttas till annan plats. Även om en vattenledning kommer att dras från fastlandet bör en brunn med dricksvatten inte förorenas.

Ett riks växt- och djurliv

"...planen är i konflikt med målet".

Klargörande behövs angående följande påstående:

"Hänsyn har tagits till naturmiljön vid val av planlagd mark för att minska

påverkan på det aktuella området och öka naturliga spridningskorridorer för växter, djur och insekter”.

Det finns en diskrepans mellan det som står i NVI:n och planförslaget. NVI klassar planområdet som av högt, påtagligt och visst naturvärde. Eftersom Hanö har en unik natur borde länsstyrelsen se till att en mer detaljerad NVI görs, att fler arter undersöks på området.

”Området har utgjort en så kallad naturbetesmark som är tämligen mager och stenig (Figur 2). Sådana hyser ofta en artrik flora och är dessutom en naturtyp som minskar i omfattning eftersom de som regel är lågproduktiva och överges.” (- - -)
”Av störst betydelse för klassningen är den stora populationen av revig blodrot, som också den gynnas av måttlig hävd. Viss buskvegetation är dock ingen nackdel för arten, då det skyddar något från betande djur.” (NVI: om det område som klassas som av högt naturvärde)

När man gör ”Natur”/park av området som av NVI:n klassat med ”visst naturvärde” tar man samtidigt bort viktig befintlig natur för växter, djur och insekter, och ett viktigt naturområde för stora mängder av rastande fåglar.

”Betydelsen av detta parti ligger främst i att dungen erbjuder födoresurser som bär och blommor, samt att dungen utgör livsmiljö åt exempelvis småfåglar och insekter.” (NVI)

En betydande del av planområdet röjdes våren 2019, och man røjde även en bit in på området som kallas ”Natur” och där damm planeras. På en stor del av området hade det i tidigare undersökningar konstaterats förekomst av den rödlistade revig blodrot. Ingen hänsyn togs till det.

Miljö kvalitetsnormer

Belastning på färjetrafiken kommer att öka, med 17 hushåll, fritidsboende troligtvis, som alla åker ut till Hanö samtidigt, dvs på helger och under sommaren.

MKN Vatten

En konkret och detaljerad beskrivning av vilka försiktighetsåtgärder som behöver vidtas under byggskedet ”för att säkerställa så att föroreningar inte riskerar att spridas till recipient” bör presenteras.

Rekreativ värden

Planområdet ligger alldeles invid naturreservatet där Hanös natur med allt vad den erbjuder av lugn, stillhet, frisk luft, tystnad, fåglar, mm, avsaknaden av trafik, buller, finns. På andra sidan planområdet ligger samhället där de som har befintliga fritidshus kan ta del av alla de här värdena. Dock inte under en lång exploateringstid då trafik och arbeten med stora maskiner kommer att äga rum. Turister/besökare som vandrar i naturen kommer även de att bli störda av detta.

Naturvärden

På våren 2019, røjdes planområdet med stor grävmaskin. Den røjde ”gatorna” som fanns inritade på den första kartan som presenterades, där

det var 22 fastigheter inritade. Träd och buskage revs upp med rötterna, stenar grävdes bort och detta på planområdet där bl a den rödlistade revig blodrot, och även andra arter, konstaterats tidigare.

NVI:n gjordes i juli 2019. Fågelinventeringen maj-juni 2019. Båda inventeringarna gjordes efter röjningen.

Planförslaget och dess konsekvenser

Allmän platsmark

Att anlägga "Natur"/park på en plats som Hanö verkar vara en konstruktion som hör hemma i en stad eller ett villaområde utanför större samhällen. Hanös största värde är den befintliga naturen. Vem kommer att h ansvaret för att sköta dessa parker (med skärande redskap)? Vad innebär konkret enskilt huvudmannaskap här?

Teknisk försörjning

Grundvatten

I Marktekniska undersökningsrapporten rekommenderas att grundvattenavläsningar ska utföras 2-4 ggr till. Resultat från dessa bör följas upp och redovisas.

Vatten och spillvatten

Grundvatten

Ett omfattande ingrepp på planområdet som verkar riskabelt, med tanke dels på att området normalt sett redan innan är väldigt blött, och dels att man allmänt varnar för att det kommer att bli kraftigare regnmängder och fler skyfall i framtiden.

Avfallshantering

17 nya fastigheter innebär en kraftig ökning av sopor. Hur man, tillsammans med VMAB, löser detta behöver redovisas mer detaljerat.

Även avfallshanteringen vid exploateringen, vid röjning av mark, vid byggandet. Var kommer man att dumpa all sten, rötter, träd, buskar, jordmassor, byggavfall mm?

Vilka konsekvenser får transporter av detta avfall från planområdet till hamnen under exploaterings- och byggtiden?

Genomförande

Huvudmannaskap för allmän platsmark. Fortfarande är det oklart hur detta kommer att fungera. Det är större områden som blir "Natur"/park och fler gator. Även om det är tänkt att bli fritidshus "som endast används under delar av året" måste områden och gator skötas även vintertid. Mer detaljerad beskrivning av hur detta ska fungera krävs.

Ekonomiska konsekvenser för enskilda fastighetsägare

"Då Hanö ga:1 behöver omprövas på grund av det aktuella planförslaget kommer berörda fastighetsägare som ingår i gemensamhetsanläggningen att påverkas av kostnader för Lantmäteriets prövning".

Vad innebär detta mer konkret, vilka kostnader gäller det? Blir vi som sakägare (som redan har fastigheter på Hanö) berörda av förändringarna?

Avslutningsvis kommer här Sölvesborgs kommuns paroll:

”Sölvesborg av naturliga skäl” innebär bl.a. att kommunen vill värna om ett rikt växt- och djurliv. Detta kan ske bl.a. genom varsam exploatering där tillgänglig kunskap om växt- och djurlivets behov tas in i planering.”

(Översiktsplanen, s 15)

Kommentar

Tanken med genomförandet av detaljplanen är i första hand att tomter ska styckas av och säljas, detta ansvarar kommunen inte för. Efterfrågan på tomterna kommer avgöra hur snabbt området byggs ut, men detta kommer med stor sannolikhet inte ske på en och samma gång, utan bostäder kommer att byggas efter hand. Det går därmed inte att redan nu säga hur lång byggtiden kommer att vara. Kommunen bedömer dock att det inte kommer vara problem med att bo och vistas på Hanö under de perioder som det byggs.

Planförslaget justeras för att både kunna möjliggöra för byggnation samt värna om de höga naturvärden som finns. Kommunen har pekat ut nu föreslaget planområde i sin översiktsplan från 2016 för ny bostadsbebyggelse. Kommunen har med andra ord tagit ställning till att det är önskvärt med ytterligare bebyggelse på ön. Kommunen har även fått uppfattningen från utomstående att intresse av att bygga hus på Hanö finns.

Ett officiälservitut finns kvar oavsett om/hur marken planläggs. Det krävs en lantmäteriförrättning för att servitutet ska upphöra/ändras.

Med tanke på att naturreservatet på Hanö upptar större delen av ön, bedömer kommunen att utbyggnad enligt planförslaget inte kommer att innebära negativ påverkan på turismen. En stor del orörd natur kvarstår på ön även efter utbyggnad.

Dokumentet ”Undersökning av betydande miljöpåverkan” uppdateras med aktuell information. Kommunens bedömning att en MKB inte krävs kvarstår. Även Länsstyrelsen instämmer i kommunens bedömning, se deras yttrande på s. 5 i denna handling.

Text om Natura 2000 uppdateras i planbeskrivningen utifrån vad som står i rapporten till naturvärdesinventeringen.

Vid planläggning av grön-/naturområden är det möjligt att antingen planlägga för PARK eller NATUR. Markanvändningen Natur, vilket används i denna detaljplan, användas för att reglera naturmark som till exempel friväxande grön- och skogsområden som inte är anlagda och inte sköts mer än enligt skötselplan eller genom viss städning. Genom att planlägga del av planområdet som Natur ges ett visst skydd som

säkerställer att området bevaras som just natur och bebyggelse inte kan uppföras. I planbeskrivningen stod det felaktigt "park" istället för "natur" på två ställen. Detta redigeras till den förnyade granskningen. Enskilt huvudmannaskap för naturområdet innebär att kommunen inte svarar för skötsel av marken. Vid enskilt huvudmannaskap åligger ansvaret på fastighetsägarna till marken gemensamt. Önskvärt är att en gemensamhetsanläggning bildas. Det regleras dock inte i detaljplanen exakt vem/vilka som ska ansvara för den allmänna platsen mer än att det är enskilt huvudmannaskap.

Se svar till A-M.A angående kompensation och exploateringsprocess/tidplan samt naturvärdesinventeringen.

Se kommentar till K.H och H.H angående vilka som fått handlingarna skickade till sig under samråd och granskning.

Se svar till K.N angående röjning inför geoteknisk undersökning.

Se svar till Hanö hamn- och byalag angående färjetrafiken, byggavfall, sophantering, försiktighetsåtgärder för miljön under byggprocessen, och ansvar och skötsel av vägar.

Synpunkter under samrådet

De under samrådet inkomna synpunkterna finns redovisade i till ärendet hörande samrådsredogörelse daterad 2019-10-28.

Övriga synpunkter

Synpunkter lämnade vid samrådsmöte, muntligt framförda synpunkter eller skrivelser utan namnunderskrift ger ej rätt att överklaga planförslaget.

Endast skriftliga inlämnade synpunkter som undertecknats med namnunderskrift kan åberopas för överklaganden.

Ställningstagande

Inkomna synpunkter under samrådet har, förutom vissa redaktionella ändringar, medfört följande förändringar av planförslaget inför granskning:

- Planområdet har utökats i norr för att inbegripa hela vägen
- Tre tomter har flyttats från söder till den tidigare naturmarken i väster
- E- området har preciserats till E₁ - Transformatorstation
- Bestämmelse om dagvattenhantering på respektive fastighet införs
- Planbeskrivningen har kompletterats med information utifrån inkomna synpunkter
- Undersökningen av betydande miljöpåverkan har uppdaterats.

Följande har kvarstående synpunkter från samrådet som helt eller delvis inte har beaktats:

- Västblekinges Ornitologiska förening
- Naturskyddsföreningen i Sölvesborg
- Hanö hamn- och byalag
- K.L och T.N
- A-M.A
- K.H och H.H
- K.N
- M.F
- L.W

Med hänvisning till vad ovan anförts föreslås byggnadsnämnden besluta att:

- godkänna granskningsutlåtande 1 i enlighet med stadsarkitektavdelningens förslag
- godkänna planförslaget för en förnyad granskning

Stadsarkitektavdelningen

Fredrik Wikberg
Stadsarkitekt

Nina Jakobsson
Planarkitekt